

Tę część poświęcimy tworzeniu centów 75+. Jak już wspomniano w poprzednich częściach tworzenie centrów będzie co do zasady zadaniem powiatów.

Zgodnie z art. 11 ustawy obszar działania centrum będzie mógł obejmować teren powiatu, jego części, kilku powiatów albo ich części, zamieszkały łącznie przez nie mniej niż 6 tys. i nie więcej niż 12 tys. osób, które ukończyły 75. rok życia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

Ponieważ nie we wszystkich powiatach w Polsce liczba mieszkańców, które ukończyły 75. rok życia będzie wynosiła co najmniej 6 tys. osób, w art. 19 ust. 1 ustawy wprowadzono przepis zgodnie z którym powiat będzie mógł zawrzeć z powiatem sąsiednim, położonym na terenie tego samego województwa, porozumienie o przekazaniu temu powiatowi sąsiedniemu do realizacji zadania utworzenia centrum.

Należy również podkreślić, że liczby 6 i 12 tys. osób, które ukończyły 75. rok życia zostały w ustawie przyjęte na sztywno. Wojewodowie nie mają żadnej podstawy prawnej, aby od tych warunków brzegowych odstąpić, nawet jeżeli byłoby to uzasadnione racjonalnymi względami.

Zgodnie z art. 50 ustawy wojewoda ma rozpocząć prace nad opracowaniem wojewódzkiego planu w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy (ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2024). Jednocześnie powiaty będą miały 60 dni od dnia udostępnienia informacji o rozpoczęciu prac nad sporządzeniem planu (termin ten będzie liczony od dnia udostępnienia informacji przez wojewodę w Biuletynie Informacji Publicznej) na przesłanie pisemnej propozycji dotyczącej utworzenia i lokalizacji centrum. Zatem czasu na podjęcie zobowiązania się utworzenia centrum 75+ będzie bardzo mało. Oznacza to, że jeszcze przed wejściem w życie projektu powiaty powinny podjąć działania żeby odpowiednio do tego się przygotować. Dodać należy, że zgłoszenie chęci utworzenia centrum będzie obligowało powiat do jego utworzenia w terminie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy (art. 55 ustawy).

Jak sytuacja może wyglądać w praktyce zobrazujemy na przykładzie województwa dolnośląskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aż 18 z 30 powiatów (w tym miast na prawach powiatu) nie przekracza progu 6 tys. mieszkańców którzy ukończyli 75 lat wg. stanu na 2022 r. Nie oznacza to, że na terenie tych powiatów nie powstanie żadne z centów zdrowia 75+. Po prostu te powiaty powinny zawrzeć porozumienia z innymi powiatami o przejęciu albo przekazaniu zadania do realizacji. Dla porządku dodam, że zgodnie z ustawą wojewoda przy planowaniu rozmieszczenia centrów będzie obowiązany brać pod uwagę liczbę mieszkańców wg. stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

W ciekawej sytuacji jest powiat bolesławiecki, u którego liczba mieszkańców jest na granicy 6 tys. Jednak samodzielne tworzenie przez ten powiat centrum zdrowia 75+ byłoby ryzykowne. Spadek liczby mieszkańców poniżej 6 tys. narażałby ten powiat na ryzyko zamknięcia centrum, już po poniesieniu nakładów finansowych na jego utworzenie, zwłaszcza, że w poprzednich latach liczba mieszkańców, którzy ukończyli 75 lat w tym powiecie była poniżej progu 6 tys. Z podobnym dylematem może mierzyć się powiat gorzolecki.

W równie ciekawej sytuacji będzie powiat kłodzki, gdzie liczba mieszkańców przekroczy 12 tys. (w

ciągu 7 ostatnich lat, dwa razy liczba mieszkańców 75+ w tym powiecie spadła poniżej 12 tys.). Zatem w tym przypadku powiat albo musiałby utworzyć dwa centra, albo jedno centrum, a na drugie zawrzeć porozumienie z ościennym powiatem. Na terenie Wrocławia potencjalnie powinno funkcjonować co najmniej 5 centrów, chyba że miasto zawrze porozumienie z którymś z ościennych powiatów na obszarze, którego powstałoby centrum obsługujące część mieszkańców miasta.

Możliwości zawierania porozumień też będą ograniczone. W ustawie wyraźnie wskazano, że porozumienie o przekazaniu zadania tworzenia centrum może być zawarte tylko z powiatem sąsiednim położonym na terenie tego samego województwa. Zatem dla przykładu w przypadku centrum, które miałyby obsługiwać mieszkańców powiatów górowskiego, wołowskiego i średzkiego centrum musiałoby być utworzone przez powiat wołowski, bo tylko ten powiat graniczy z oboma powiatami jednocześnie.

Przy sporządzaniu wojewódzkiego planu wojewoda będzie zobowiązany do uwzględnienia zgłoszeń powiatów, chyba że ich uwzględnienie nie będzie możliwe ze względu na konieczność zapewnienia równomiernego rozmieszczenia centrów na terenie województwa lub dostępności świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych w centrach.